СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 279. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 1-го ГРУДНЯ 1950. No. 279. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 1, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

СТОЇМО ПЕРЕД „БЕЗПРИКЛАДНОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ" — АЧЕСОН

Вашингтон, 29. листопада. — Секретар стейту Дін Ачесон остеріг, що в наслідок „безсоромної агресії" червоного Китаю в Кореї створилася „ситуація з безприкладною небезпекою". На адресу комуністичного китайського уряду він сказав, що тепер настала „вирішальна година"... Ніхто не може гарантувати, що війна не прийде", заявив секретар. „Теперішнє положення є незвичайно поважне. Чи переможе розум, це залежить тільки вчасті від нас. Нам треба надіятися і змагати до найкращого, а приготовлятися на найгірше". — Оце головні цілі промови секретаря Ачесона, яку він мав виголосити на зібранні 29 церковних організацій в Клівленді, одначе не поїхав туди за браком часу, а виголосив її по радіо зі своєї студії у департаменті стейту.

У своїх міркуваннях він ясно представив питання агресії Червоного Китаю за закритою спонукою Росії проти вільного Західного світу й обговорив у шости точках „стратегію вояні". За першу точку він вважає розвиток міжнародного ладу для втримання миру опертого на християнських засадах під охороною Об'єднаних Націй. Попри те треба створити оборону для таких засад, одначе теперішня оборона не є вистачальна. Дальше потрібна є економічна співпраця й технічна допомога вільним народам. Треба теж бути готовим на переговори з противниками такого ладу, якими під теперішню пору є Совєтська Росія, одначе переговори мусять бути дійсні, а не удавані. Для осягнення таких цілей потрібно об'єднання волелюбних націй, а з окрема об'єднання американського народу без огляду на партії і постанова втримати основні американські демократичні традиції.

КАМПАНІЯ АМЕРИКАНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА ЗА $85,000,000

Вашингтон. — Американський Червоний Хрест оприлюднив кампанію за збірку фондів у висоті $85,000,000 на 1951 рік. Кампанія за теперішній рік принесла $18,000,000 менше. Ген. Маршал, дотеперішній голова А.Х.Х. вияснює, що більші потреби і підвищення суми збірки треба приписати новій красвій необхідности. Треба нових одягів, збільшених приписів кровної плязми і більшої шпитальної допомоги підчас війни. Кампанія буде переведена впродовж місяця березня 1951 р.

● Надвишка виборчих фондів нюйорського мейора Імпеллітері виносить кругло дол. 10,000. Всі інші кандидати згомосили дефіцит. Імпеллітері кандидував як незалежний.

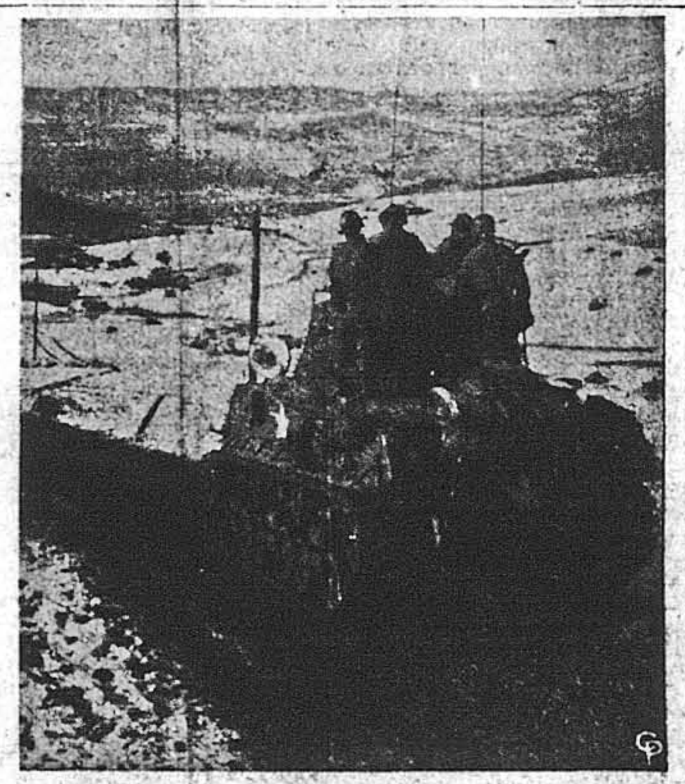
З. Д. ДОМАГАЮТЬСЯ РІШЕННЯ О. Н. В СПРАВІ КОРЕЇ

ОСТИН ОПРОКИДУЄ „ФАНТАСТИЧНІ БРЕХНІ КОМУНО-КИТАЙСЬК. ПРЕДСТАВНИКА

Лейк Соксес, 30. листопада. — Американський представник в Раді Безпеки, Ворен Р. Остин, домагався вчора негайного голосування в справі резолюції щодо відкликання комуно-китайських військ з Кореї, опрокидуючи при цьому „фантастичні брехні" комуно-китайського представника, ген. Ву Гсіу-чуана, на попередньому засіданні щодо „американської агресії" на Формозі. „Генерал Ву — твердив Остин — пішов вчора дуже далеко, виказуючи, що він є проти всіх людей. Хай він від'їде додому з цього місця з усіми людьми проти нього. Ми дамо найкращу відповідь на заяву ген. Ву, що його уряд не толеруватиме жадної акції Об'єднаних Націй, як докажемо тому урядові, що Об'єднані Нації не толеруватимуть жадної військової акції проти них". У висліді, Остин домагався „по можности найшвидшого" голосування над резолюцією, що домагається негайного відкликання комуно-китайських військ з Кореї, гарантуючи рівночасно забезпечення всіх китайських інтересів на манджурсько-корейському кордоні. Наради продовжуватимуться сьогодні перед полуднем, але невідомо, чи вже тепер дійде до голосування. Нез'ясоване ще теж становище делегатів, зокрема індійського, хоча загальна опінія є без сумніву в користь резолюції. Всі погоджуються в тому, що Обєднані Нації тепер стоять перед найбільшою кризою в своїй історії і від їх рішення залежатиме не тільки доля цієї міжнародної організації, але й самого світу.

БЕВИН СТАВИТЬ НА ПЕРШЕ МІСЦЕ ВІЙСЬКОВУ СТАБІЛІЗАЦІЮ В КОРЕЇ

Лондон, 30. листопада. — Британський секретар закордонних справ, обговорюючи в парляменті закордонну політику, намагався вчора злагіднити та погодити настрої лівого і пацифістичного крила своєї Лейбуристської партії, стверджуючи, що на перше місце в теперішній корейській кризі треба поставити необхідність військової стабілізації, а опісля можна буде шукати політичного розв'язки. Він висловлював переконання, що хоча він не знає мотивів комуно-китайської інтервенції в Кореї, проте він все ще думає, що конфлікт можна б льокалізувати, якщо б комуно-китайський уряд того бажав.



АМЕРИКАНСЬКИЙ ТАНК НА МАНДЖУРСЬКОМУ КОРДОНІ. Тоді, як на західному секторі корейського фронту аліянтські війська відступають під сильним напором переважаючих комуно-китайських сил, на східному фронті американці дійшли до манджурського кордону на ріці Ялу біля Гйссанджін.

КОРЕЙСЬКИЙ УРЯД І НАРІД ПІД ЗНАКОМ КРИЗИ НА ФРОНТІ

Сеул, Корея, 30. листопада. Наступ комуно-китайських і червоних корейських орд на фронті викликав помітну тривогу в уряді і серед населення Кореї. Президент Рі відбув вчора наглі наради зі своїм урядом, вислухавши подрібних звідомлень про події на фронті, зокрема щодо поразки південно-корейського Другого Корпусу. Серед міністрів існує переконання, що Корея стане першим головним побоєвищем третьої світової війни. Докищо не винесено жадних конкретних рішень в обличчі загрози, але передбачується можливість наглого скликання парляменту. Велике занепокоєння подіями на фронті спостерігається серед самого населення, яке з острахом прислухується до вісток з фронту, хвилюючись кожною вісткою про наступ комуністів.

ТРУДНОЩІ ЗАКОРДОННИХ ДИПЛОМАТІВ ПРИ ВСТУПІ ДО АМЕРИКИ

Вашингтон. — Уряд оприлюднив імміграційні правила, оперті на новім законі про контролю над комуністами. У правилах подані теж свіжі обмеження при вступі закордонних дипломатів до Америки, головно делегатів до Об'єднаних Націй. Загально сказано, що заборонений вступ для осіб, які хочуть вести діяльність шкідливу для ЗДА, за вийнятком амбасадорів, дипломатичних послів, карієрових дипломатів і консулів. Їх не можна виключити від вступу на американську землю хіба, що це зробить президент.

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ВІДСТУП АЛІЯНТІВ В КОРЕЇ

ЧЕРВОНІ 30 МИЛЬ ВІД КОЛИШНЬОЇ СТОЛИЦІ ПЮНҐЯНҐ. — ПОЗНАКИ ОСЛАБЛЕННЯ ВОРОЖОГО НАПОРУ.

Токіо, 30. листопада. — Війська Об'єднаних Націй на західному секторі північно-корейського фронту продовжували вчора свій відступ під сильним напором комуно-китайських і північно-корейських військ, намагаючись встановити і закріпити нові оборонні лінії. Рівночасно стверджується, що комуно-китайська кавалерія, використовуючи пролом в південно-корейських лініях на центральній ділянці цього фронту, вдерлася глибоким клином в аліянтські позиції між американською Восьмою Армією і 10-тим Корпусом на сході, координуючи свій наступ з посиленою акцією комуно-корейських партизанів на північний схід від колишньої комуно-корейської столиці Пюнгянг, від якої мала б бути віддалена на около 30 миль. Виявляється, що ворожий загальний протинаступ почався у вівторок рано і відтоді аліянтські війська відступають, намагаючись встановити нові оборонні лінії і все ще не резиґнуючи зі заповідженого генерального наступу для закінчення війни в Кореї. В останніх повідомленнях з фронту стверджується помітне послаблення ворожого напору. Аліянтське командування зідентифікувало на західному секторі фронту шість комуно-китайських дивізій, в загальній кількості 180.000 вояків. Докладної кількости нового китайського агресора на інших секторах фронту не подається. З фронтових повідомлень виходить, що після першого замішання в аліянтських рядах як почався ворожий наступ, тепер знову віднослено суцільність фронту, що хоча ще відступає, проте робить це пляново. Стверджується, що більшість аліянтських загонів і патруль, які в першому дні були попали або яким загрожувало вороже оточення, вже пробилися до своїх частин та зайняли нові позиції. В поодиноких місцях ворожий наступ загрожує аліянтським лініям постачання. Розвідка стверджує нові концентрації ворожих військ в безпосередньому запіллі. Американська авіяція всіми родами літаків продовжувала бомбардувати ворожі лінії на фронті та військові об'єкти в запіллі, завдаючи ворогові великих втрат. На східному секторі фронту була тільки обмежена боєва активність з новими успіхами для аліянтів.

ВЕЛИКІ ВТРАТИ ЗАХИТАЛИ МОРАЛЬ ПІВДЕННО-КОРЕЙСЬКИХ ВІЙСЬК

На фронті в Кореї, 30. листопада. — Спостерігачі на фронті вважають, що причиною заломання південно-корейського Другого Корпусу на вітальному правому крилі західнього сектора аліянтського фронту були головно важкі втрати в старшинському складі, як і частини вишколених та загартованих в боях військ, що поважно послабило мораль того Корпусу, на фронті якого й наступив ворожий пролом. — Рівночасно стверджується, що південні корейці, що з повним завзяттям боролися проти своїх власних большевиків, не виявляють такої самої запеклости в боротьбі проти китайців. В додатку, вони мусіли протиставитися сильно переважаючим силы ворога, що й було головною причиною пролому.

900,000 КОМУНО-КИТАЙСЬКИХ ВІЙСЬК В КОРЕЇ І МАНДЖУРІЇ

Лейк Соксес, 30. листопада. На підставі конкретних повідомлень та інформацій — тут оцінюється, що комуністичний Китай має в Кореї та в „протегованому запіллі" в Манджурії загальну кількість 900,000 військ, з величезними можливостями мобілізації дальших резерв. Пів мільйона з поданої кількости становлять регулярні війська, тоді як 400,000 припадає на т. зв. міліцію. Окремо увагу звертається на вперте повторювання комуно-китайських і совєтською пропагандою тверджень, мовляв, американці використовують в Кореї японські війська, як теж випродуковану в Японії зброю. В дипломатичних колах зв'язується ці пропагандивні твердження зі совєтсько-китайським договором приязні, союзу і взаємної допомоги проти „повторення агресії та порушення мирового договору з боку Японії, або будь-якої іншої держави, що посередньо або безпосередньо співпрацювала б з Японією в акті агресії". Це вказувало б на підготовку бази для евентуального приступлення до війни теж Совєтського Союзу.

НОВА ПРОТЕСТАНТСЬКА РАДА ЦЕРКОВ

Клівленд. — Тут створено формально Красву Раду Церков Христа в Злучених Державах, яка представляє 31,000,000 членів протестантських і східних православних церковних організацій. Представники 29 християнських провідників підписали документ, який покликує до життя нову організацію. Підписи покладено перед наборзі зладженим престолом у Клівленді Поблик Одиторіюм у приявности 600 делегатів і 3,000 гостей. Цей з'їзд вважають за найважливіший у протестантськім русі від часу реформації Лютра. Церемонія підпису відбулася дуже ефективно. Між організаціями, які приступили до нової ради, згадана Російська Православна Церква в Америці, Румунський Православний Єпископат Америки, Сирійська й Антіохійська Церква та Українська Православна Церква Америки. Між підписаними є вісім об'єднаних агенцій, на чолі яких стоїть Федеральна Рада Церков Христа в Америці.

АМЕРИКАНСЬКІ КОМУНІСТИ ПЕРЕВЕЛИ ОРГАНІЗАЦІЮ П'ЯТОЇ КОЛОНИ

Ню Йорк. — У другій статті щоденника „Ню Йорк Геральд Трібюн" про комуністичну підготову до саботажу на випадок війни, подані фотографічні світлини листів з 1. серпня 1950, висланих з головної комуністичної квартири при 35 Іст 12 вул. до всіх дистриктів комуністичної організації. У них згадано про висилку пляну діяння на випадок війни. Ці пляни є тільки поправкою попередніх плянів, тобто з рр. 1947 і 1948, у яких був зладжений каталог стратегічних місць, призначених на знищення американськими комуністами на випадок вибуху ворожнечі між Совєтами й Злученими Державами. Ці пляни попали до Федерального Слідчого Бюра, де їх точно провірено і найдено можливими до виконання. Так напр. в нюйорській пристані, яка є головним осередком світового корабельного транспорту, позначені точно всі причали, глибина води коло кожного, можливости для вантажу і т. п. Окремо зладжені пляни нищення водопроводів і харчових осередків, щоб їх затроїти. — Подібні пляни зладжено для інших осередків, в першу чергу для Дітройту, де є арсенал тенків; для Питсбурга, де є осередок сталевої продукції; для Сан Франсіско й Лос Анджелес, де зосереджується продукція літаків і т. п. Кожний член Комуністичної партії дістав інструкції, що має діяти на випадок вибуху війни, чи нападу на Америку. Ця п'ята колона була підготована за спонукою російських промислових делегатів, які в 1946 р. об'їхали Злучені Держави і самі фотографували важливі промислові установи. Цілковиту організацію п'ятої колони переведено в 1949 р. і вона обіймає 54,000 членів.

В АМЕРИЦІ

● **Ген. Мек Артур** з Кореї вислав до департаменту оборони заперечення, наче б він обіцяв воякам бути вдома на Різдво. Вістки появилися на підставі розмови між генералами, підчас якої обговорювано різні справи жартом.

● **Ген. Кларенс Гюбнер,** уступаючий командант американських військ в Европі, відвідав Білий Дім і дав президентові Труманові кріс від його вояків. Генерал почав свою військову карієру з „простого" вояка перед 40 роками.

● **Вступив до манастиря** 88 річний дипломат і письменник Данило Ґарсія Мансілля в Буенос Айрес, в Арґентині. Він був свого часу амбасадором до ЗДА.

● **Нововибраний президент** Бразилії, Гетуліо Варґас, обійме урядування з днем 1-го лютого 1951. р. Він заповів реформу виміни гроша з чужими державами.

● **Повний мільйон** нових робітників при оборонній продукції треба буде в червні наступного року. Про це говорив в Атланта, Джорджія, Едвард Кінан, заступник директора Бюра Забезпеки Праці.

ФОНДИ НА ОХОРОНУ АМЕРИКИ ПЕРЕД ЧУЖИМИ КОРАБЛЯМИ

Вашингтон. — Президент Труман звернувся до Конгресу за вивсигнуванням $26,500,000 на прибережну сторожу, щоб охоронити країну перед чужими корблями на американських водах. Крім того треба ще понад 1,000,000 для інших урядових агенцій. Є теж плян змінити закон, щоб можна було передати Морській адміністрації $126,000,000 на побудову швидких перевозових кораблів підчас теперішнього скарбового року. З інших domaган інтересне є призначення фондів на побудову Міжамериканського Шляху через Коста Ріку, Ель-Сальвадор, Ґватемалю, Гондурас, Нікарагву й Панаму. Видаток на цю частину має виносити $557,000. Теж треба ще $4,168,000 на виконання закону про внутрішню безпеку.

АЛЯСКА У КОНТРОЛІ СВІТУ

Вашингтон. — Щойно покінчилися наради 300 стейтських науковців, які займалися природними багатствами цієї території з метою підшукати способи для її розвитку. Учасники конференції згідно ствердили великі цивілізаційні й господарські можливості, а д-р К. Ирл Албрехт, покликуючися на слова Білла Мичела, заявив, що „Аляска буде контролювати світ". Якщо б настав мир, тоді головні торговельні шляхи будуть іти через Аляску, міркував Албрехт. Доки мир не буде встановлений, до того часу Аляска мусить бути забороном для оборони. І це не тільки для Північної Америки, але й для всіх вільних народів. З уваги на близькість Америки до Росії, Америка мусить укріпити Аляску як задні двері до свого будинку, заключала учасники нарад.

АКЦІЯ ПРОТИ ВИСТУПУ ЧЕРВОНОГО КИТАЮ В О.Н.

Лейк Соксес, 30. листопада. — Напередодні приїзду комуно-китайської делегації до Об'єднаних Націй, цілий ряд американських громадських організацій, головно відома Комон Коз, предсідник Ради якої, Кристофер Еммет, виступив на недавній український манифестації в Ню Йорку, повели інтензивну акцію проти допущення цієї делегації та взагалі проти будь-яких переговорів з агресором. В окремому меморіялі Каммон Коз до Об'єднаних Націй м. ін. говориться: — „Вже сама тільки пропозиція будь-яких переговорів та накладання з комуно-китайським агресором може тільки збільшити цинізм і дефетизм, що переважав перед інтервенцією Об'єднаних Націй для захисту Кореї".

ПРОГРАВ ПІВ МІЛЬОНА ДОЛЯРІВ ЗА ДВІ НОЧІ

Вашингтон. — Сенатська комісія для прослідження злочинів виявила, що Ґері Ф. Сінклер, власник нафтових джерел, програв у Маямі на Флориді $500,000 за дві ночі минулого січня або лютого. На ділі він програв у Золотому Прибережному Клюбі $800,000, одначе тому, що гра йшла на кінцевий розрахунок, він зробив умову, що заплатить пів мільона. Свідчтво про це склав у комісії Джордж Паттон, давніший заступник шерифа повіту Дейд, у якому положене місто Маямі Віч. Паттон признався, що спільник клюбу, Джек Фрідлендер, заплатив йому раз $1,000, щоб він, як судовий урядовець, не робив рейду на клюб однієї ночі, в якій були якісь визначні гості. Подібні випадки підкупства траплялися і з іншими шерифами.

СТАТТЯ В. ДУШНИКА ПРО Д. П. В КОНҐРЕСОВОМУ РЕКОРДІ

Вашингтон, 30. листопада. В Конґресовому Рекорді з 24-го липня подибується передана сенатором Вайлі з Висконсин надрукованну в місцевій пресі довшу статтю Володимира Душника про переселенцыв до Злучених Держав коління ДП та їх швидке включення в американське життя. В статті приділюється окрему увагу українським переселенцям.

НІМЕЧЧИНА В ТРИВОЗІ ПЕРЕД СОВЄТСЬКИМ НАПАДОМ

Франкфурт, Німеччина, 30. листопада. — Останні події в Кореї та зв'язана з цим міжнародна криза викликала помітну тривогу перед можливим совєтським нападом однаково, як в німецьких урядових колах, так і серед населення. Німці боятися, що Совєтський Союз, заохочений китайськими успіхами в Кореї та міжнародною нерішучістю в цій справі, може в кожній хвилині кинутися на Західну Німеччину, використовуючи до того вишколену та зорганізовану на військовий лад комуно-німецьку „народню поліцію". У зв'язку з цим загострюються німецькі ексремісти щодо плянованого включення Німеччини в західну оборону. Прихильники озброєння скріплюють свої домагання негайної акції під цим оглядом, тоді як опоненти загострюють свою акцію за „повною невтральністю", щоб, мовляв, не дати Совєтам жадної причини на випрадання агресії, яка, — по їхньому — німці все рівно самі не могли б здержати, понесши тільки зайві втрати і жертви. Німецька преса, подібно як інша европейська, висловлює побоювання, що як Злучені Держави будуть втягнені у війну з червоним Китаєм, тоді Европа готова бути залишена напризволяще — Совєтам.

В СВІТІ

● **Один з обвинувачених** комуністичним судом в Празі католицьких священників, монах Ян Опасек, зізнавав, мовляв, сам Папа Пій очолює „шайку шпигунів і саботажистів в країнах народної демократії."

● **Базуючись** на бомбастичних совєтських повідомленнях про „досягнення" совєтського господарства, Злучені Держави домагаються, щоби Совєтський Союз платив більше ніж дотеперішніх 6,34 процент вкладку до бюджету Об'єднаних Націй.

● **Комуно-китайська делеґація** в Об'єднаних Націях завзято оминає будь-яких зустрічей та приватних розмов з не-совєтськими представниками.

● **Британське міністерство** закордонних справ повідомило про іменування в найближчому часі амбасадора до Мадриду.

● **1,354,000 населення** має держава Ізраїля. Від початку її створення два і пів роки тому там приїхало 500,000 імігрантів, в більшості жидів зі Східної Европи.

● **75 років життя** закінчив вчора видатний британський державний муж, Винстон Чорчил.

● **На Формозі** розстріляно впродовж останніх двох днів 25 комуністів, засуджених за шпигунство і саботажі.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„НОВА ВІЙНА"

Сенатор Кеннет С. Гвері з Небраски, республіканський провідник у Сенаті, відомий з гострої критики закордонної політики адміністрації Трумана, як і з цього, що постійно домагається уступлення Діна Ачесона зо становища секретаря стейту, обзнайомившись з воєнною ситуацією в Кореї та змістом звернення генерала Доглеса МекАртура до Об'єднаних Націй в справі „нової війни", заявив таке:

„Положення в Кореї є критичне; воно змушує до єдности усіх провідників у нашому уряді в справі життєвих рішень щодо політики, яку треба повести. Повторюю тепер щераз своє щире бажання кооперувати з президентом у кожній акції, яку треба буде повзяти. Нема тепер місця на ніяку партійну політику в цій критичній міжнародній ситуації, перед якою ми всі стоїмо. Звертаюсь до президента Трумана з такими словами: Як американці, шукаймо разом вкупі виходу, а Бог просвітить нас".

Таке заявив сенатор Гвері по вислуханні звіту секретаря Ачесона про китайську червону агресію в Кореї, зложеному перед Сенатською комісією для закордонних справ, як теж і перед такою самою Комісією Палати Репрезентантів. Наради над тим звітом уважається за „найважливіші з усіх, які відбувались від часу покінчення Другої світової війни". Теж кажуть, що це перший раз ніхто з республіканців не атакував Ачесона за його звіт, у якому він — як можна вичитати в урядових комунікатах—представив „безпощадні вияви совєтського імперіялізму та міжнародного комунізму" не тільки в Кореї чи Китаю, але в цілому світі.

Як бачимо, Злучені Держави знайшлися в надзвичайно критичному положенні. Тому саме в комунікаті Комісії Палати Репрезентантів для справ закордонних підкреслено як „конечну вимогу підтримки з боку американських патріотів усіх мір, потрібних на те, щоб вдержались при житті Злучені Держави та решта вільного світу".

Такими словами промовляється до американської нації тільки в години дійсної й великої небезпеки.

„Нова війна", про яку доносить ген. МекАртур Об'єднаним Націям, насправді є тільки продовженням „старої", яка вже ведеться довгі роки та якої дехто не хотів добачувати теж у Вашинґтоні, обдурюючи себе та інших наївною думкою про можливість мирного співжиття Злучених Держав з Совєтами. „Явна і ноторична аґресія" червоного Китаю в Кореї, якої не надіялись в Вашинґтоні та Лондоні, не є теж нічим дивним і несподіваним для тих, що були свідками цілого ряду попередніх „явних і ноторичних аґресій", доконуваних в різних країнах на приказ—Москви. Відомо, що Вашинґтон і Лондон старалися усіми силами тій останній аґресії запобігти. Американський представник до Об'єднаних Націй, Ворен Р. Остин, виголосив в Раді Безпеки довжезний звіт, доказуючи фактами, датами і документами, яким великим другом Китаю були завжди Злучені Держави та що вони таким остали і теж нині не мають ніяких імперіялістичних чи економічних замірів щодо Кореї, Формози, Китаю, чи взагалі якихось чужих країн. На це все була тільки одна відповідь делеґата червоного Китаю Ву: Брехня! Прибувши на американську землю, отсей делеґат ужив цього слова навіть у відношенні до президента цеї країни, себто до особи президента Трумана.

Не зважаючи на це, чуємо про потребу нових переговорів з Кремлем, чи навіть розмови Трумана зо Сталіном.

Рятування втікачів з-під Совєтів

У великих щоденниках появився платний звіт Міжнародного Рятункового Комітету (Інтернешенел Рескю Комміттi), який несе допомогу для втікачів з-поза Залізної Заслони. Звіт підписаний генералом Карлом Спаацом, колишнім командантом американських літунських сил. Тим самим заслуговує на увагу.

З цього звіту довідуємося про багато таких справ, про які мало знаємо. Отже виявляється, що совєтська Залізна Заслона не є така непрохідна, щоб з-поза неї не можна було дістатися на захід. З другого боку втікачі з-поза цеї заслоне не полишені „на призволяще" і є способи рятування таких людей, що можуть бути корисні, як тільки світ буде готовий до діяння проти ворогів людства.

„Упродовж останніх трьох років понад 300,000 людських істот підвели совєтську тайну поліцію й пограничних сторожів і втікли на захід, щоб не жити в невільничім стані. Їхнє число збільшається по 500-1000 тижнево. Вони втікають з причини свого ворожого наставлення до комуністичної тиранії. Тікають тому, що вірять, що вільні люди на Заході не залишать їх у хвилині їхньої біди" — сказано у вступі до звіту.

На доказ, що втікачі не заводяться в своїх надіях, комітет виявляє способи своєї діяльности від 1 січня до 30 вересня 1950 р. Його діяльність не обмежується до західно-европейських країн, але обіймає майже цілу Европу. Його бюра находяться в Відні й Зальцбурґу — в Австрії; в Франкфурті, Мюнхені, Бремен і Штуттґарті — у Німеччині; у самому Берліні (в Західному Секторі); в Стамбулі — в Туреччині; Парижі — в Франції. Крім того існують заступництва в Стокгольмі, Брюсель, Римі й Лондоні.

Вже саме оце розгалуження Міжнародного Р я т у нкового Комітету вказує на його велике завдання. На щастя, находяться добрі люди, які співпрацюючи з комітетом, дають йому свої фонди в готівці або, на його доручення висилають пачки з дарами на різні адреси. За згаданий вище період часу, тобто за девять місяців, комітет дістав коло 650 тисяч готівки і товарів, вартости близько 900 тисяч — разом понад півтора мільйона долярів. Способи діяння комітету можна пізнати з його видатків. Це видатки на розселення й допомогу; на загальну допомогу в поодиноких країнах; на услугу для втікачів і т. п.

Згадуючи про поодинокі країни, у яких ведеться його праця, комітет вказує на значення кожної з тих країн для втікачів і для їхньої допомоги. Згадуючи, наприклад, про Австрію, звіт пригадує, що там треба звертати спеціяльну увагу на цю обставину, що там часто схоплюють втікачів совєтські власти. Для постійної охорони треба втікачів вивозити з Відня чи з інших міст, нераз навіть літаками, у безпечніші країни. В Німеччині треба давати допомогу таким, що щойно перебралися через кордон і опинилися без кусника хліба й без одягу. Деяких з них треба примістити по шпиталях та спеціяльних домах для нервово хворих осіб, щоб дати їм змогу очуняти від жахів, перебутих підчас утечі. Знов, наприклад, для мадярських дітей треба друкувати окремі книжечки з історією їхнього рідного краю, бо вони її не знають, як не знають теж справжніх відносин у світі. Вони знають тільки те, що їм втовкмачили угорські комуністи. У Мюнхені заложено бібліотеку для освіти й освідомлення втікачів, де працюють американські професори, які робили в Інституті для Російських Студій в університеті Гарвард.

Спеціяльне завдання має комітет в Істамбулі, у Туреччині. Туди тікають люди з країн балканських під-совєтських сателітів і з „південної Росії" — тобто з України. Туреччина це найближча країна, яка може дати їм захист. Підчас втечі до Туреччини втікачі мають найбільші труднощі і 80 відсотків втікачів гине від пострілів на кордоні. Сотні таких, що не згинули, прибувають без ніяких засобів до життя.

Бюро в Парижі є важливе тому, що туди присилається для забезпеки найбільше загрожених втікачів. Там є спеціяльний комітет американських жінок, який ними займається.

Повищі згадки це тільки пригадка, яка різнородна буває ділянка рятункової акції. Праця мусить продовжуватись так довго, доки є надія, що можна врятувати хоч декого. Це не тільки праця, але й душевні муки, бо ж муситься співчувати з нещасними, які нераз тратили навіть надію на життя. Їх треба підняти душевно й поставити на ноги. Тому ця праця є справжньою гуманною працею, яка рятує нещасних, без огляду на національну чи іншу приналежність.

Трохим Сесь

ОСТАННІЙ МІСЯЦЬ

(Малий фейлетон)

Угледівши цей наголовок, громадянин Петришин зразу відгадав: ага це ж „вони" про Національний Даток! Ну й завзятий народ і пишуть та пишуть — нікуди від них не втічеш! І громадянин Петришин ухвалив, — навіть рукою по столі стукнув: — першої ж п'ятниці висилаю! С п равді, треба вже раз виконати свій громадський обов'язок! Зреалізувати давню п о станову! Сказано бо: володіти собою — це значить володіти світом! І Петришин подумав про Україну. Одіслати тих 10 долярів, нехай Національна Рада й Конґресовий Комітет нишпорять по тих Лейк-Сосах та Черчілях, поки не здобудуть України. А там... І Петришин усміхнувся своїй давній мрії: він привезе на Україну свого „Кадиляка" і так шиком, по-панському, проїдеться цілою Соборною: Перемишль, Львів, Київ, Полтава, Харків, а там — Кубань, Чорномор'я — ех, аби лише бензини стало! І Петришин запалився: ні, не тільки сам дам, а ще й обійду сусідів, — тих славетних патріотів, що лише зійдуться — і гайда по чарці! Стукну кулаком і скажу: Панове! Справа України ще в наших руках! Ніхто нам не поможе, як ми самі собі не поможемо! І Петришин бачить, як зворушений Савченко виймає 10 долярів, Ганчар — 25, а Гнатишак — 50, — бо купець і бизнесмен!

. . . .

Але не вдалася п'ятниця Петришинові! Не встиг переступити порога, як пані до нього: ну, переодягайся старий та підемо на штирнацяту, до Кляйна.

— А по що?

— Як по що? Оленці треба плащ, Юркові — черевики.

— А я ж думав... той... вислати Даток.

— Дурниці — Даток! Зачекають!

Громадянин Петришин щось муркнув, але пані Петришинова заперечень не визнавала.

І громадянин Петришин — охляв. Охляв і... побігли п'ятниця за п'ятницею...

Так і в сусідів не був і по столі не стукнув.

Іван Кедрин.

У ЧОМУ СИЛА НАРОДУ?

„**В освіті** сила народу" — лунало на українських землях гасло від 60 рр. минулого сторіччя аж до вибуху першої світової війни. Основана у 1869 році у Львові „Просвіта" стала „матірю українських товариств" не тільки тому, що від неї почався їхній родовід, але передовсім тому, що вона, в очах усього громадянства, клала своєю діяльністю підвалини під відродження і силу народу. Так було і в Наддніпрянській і Наддністрянській Україні. Короткий період ліберальних реформ Олександра II., наступника тупого сатрапа Миколи I., сприяв розвиткові того культурного руху, що його символом стала петербурська „Основа". Валуївщина, що прийшла на зміну тому ліберальному курсові та запечувала вже навіть право на існування українського народу, його назви й мови, видвигнула потребу боротьби саме за першу клітину національної культури — рідну школу, рідне друковане слово. У таких умовинах розквітла театральна побутовщина, як засіб плекання культу самої народности. Таксамо у Галичині український н а р о д о в е цький рух мав своїм найпершим завданням освідомлювати маси про її окремішність від „єдиного" російського народу й таким чином лучити політичну боротьбу проти москвофільсьства із культурницьким піонерством. Це був період просвітянщини.

Але здорове гасло „в освіті сила народу" заломилось з хвилиною, коли воно почало гальмувати політичний розмах і казало вести всю політику під кутом здобування дрібних культурно-освітніх концесій. Тому і Драгоманів і Грушевський виступили проти тієї просвітянщини, що на Наддніпрянщині стала відомою під назвою хуторянщини, себто засклеплювання українства на хуторах, власності колишніх козацьких старшин, де ще сяк-так зберігалась українська родова й історична традиція. Популяризація освіти серед народніх мас і рідна школа переставали помалу бути центром уваги всього громадянства. Засновані напереломі двох сторіч — XIX і XX — українські політичні партії за і перед Збручем поставили українську проблематику вже у площині суто-політичній, а не культурницькій, а практика виказала, що й боротьба за освіту неможлива, коли нема сильної політичної організації, що кермувала б усім життям. Назверхнім доказом тієї правди була боротьба за український університет у Львові ще за часів Австрії, а назверхнім н а й я с к равішим проявом тієї еволюції західно-українських поглядів була „музична" обструкція галицько-українських послів у львівському соймі. І тому вже напередодні першої світової війни просвітянщина була сильно забарвлена громадсько-політичною активізацією західно-українського села.

Створення леґіону Українських Січових Стрільців і його бої на Лисоні, за Маківку, під Семиківцями, над Жовнівкою — дали початок новітньому українському культові збройної сили. Проголошення української державности над Дніпром, бої на вулицях Києва, Крути, Мотовилівка, Листопадовий Зрив галичан, повстання Української Галицької Армії, облога Львова, Чортківська офензива, спільний похід об'єднаних армій УНР і УГА на Київ, чотирокутник смерти, зимовий похід і Базар — усі ці межові стовпи української збройної боротьби створив той культ, що його потім свідомо й організовано піддержували і В-во „Червона Калина" у Львові і Клюб „Молода Громада" і Воєнно-Історичне Товариство у Варшаві і все українське громадянство. Нема жадного сумніву, що цей культ збройної сили чимало причинився однаково до повстання підпільної Української Військової Організації у 20 рр. у Галичині, як теж до повстання ОУН з її боєвим рефератом у 30 рр. „**У збройній силі** сила народу" стало панівним гаслом, а під збройною силою уважалось взагалі фізичну силу. Наймаркантнішим явищем західно - українського життя у десятиріччі, що попередило останю світову війну, була амбіція молодого покоління показувати фізичну силу якнебудь, аби найчастіше і найголосніше, а велика частина старшого громадянства заразилась вірою, що тільки організування п'ястука може врятувати нарід. Ця віра стала, між іншим, підставою до створення тези, що треба брати зброю завжди і в усіх обставинах, хто її тільки давав би, бо воно сприяє творенню власної фізичної сили, — тези зовсім невірної, яка теж зазнала повної невдачі в зустрічі з політичною дійсністю воєнних і післявоєнних років.

Створення УПА і жадібне ловлення кожної вістки про її дії — це відблиск психологічної постави громадянства, яке — бачучи стільки жертв визвольної боротьби і ввесь трагізм ситуації під „соборною" совєтською окупацією — хоче бачити не тільки саму героїку, але й її успіхи. Якими більшими можуть бути ці успіхи в добі літунських суперфортець і атомової зброї, як пропаганда українського самостійництва серед чужинецького світу та поглиблювання культу безупинної визвольної боротьби серед рідного громадянства?! І тому сьогодні, напередодні нового найбільшого в історії світу міжнародного зудару, знову рубом стає перед українським громадянством питання: „У чому ж сила народу?!" І політичний глузд і інстинкт народу відповідають: В **єдності** сила народу! В єдності не за розумінням наших колишніх просвітян, що співали „Де згода в семействі, там мир і тишина", бо в суспільному житті здорових націй ніколи нема ні миру ні тишини, а брак боротьби є познакою маразму. І не в гаслі, щоб увесь нарід як один муж і одна жінка хапали в слушний час за зброю і силою гнали ворога, бо це утопія, якої не змогли зреалізувати своїми ідеями „Фолькштурму" навіть провідники найбільш здисциплінованого і войовничого народу у світі, яким є німці. Єдність, що дає силу народові у такій ситуації, як нині, це політичний розум виступати назверх єдино, а внутрі не тратити енергії на пусту боротьбу з вітряками. Кристалізування світоглядів і суперництво ідеологій — це річ творча. Обєднювання всіх їх найширшою плятформою національно-політичного „Вірую" — це річ необхідна. І заступництво назверх не окремих гуртів і таборів, а всього того українського національно-політичного „Вірую" одним центром — це передумова взагалі самого існування, як політичного чинника, котрий хоче стати політичним союзником, спільником і партнером.

Ми не є такі розсварені, як про це залюбки говоримо і ми самі і ще більше наші вороги. І в теорії існує теж в усіх українських політичних гуртах і таборах, об'єднаних Національною Радою чи необ'єднаних, переконання, що існування кількох „центрів" і „репрезентантів" — це катастрофа, яка вже має свої трагічні наслідки в українському минулому. Проте у практиці ми маємо таки раз-ураз приклади, як важко опертись спокусі виступати назверх в імені народу, що не всилі запротестувати.

І ми нині переживаємо власне період боротьби за ту силу народу, якою є правильно зрозуміла і правильно проявлювана єдність. Ми знаходимось у процесі поглиблювання тієї свідомости серед усього громадянства по цьому боці залізної завіси, однаково серед політичної еміґрації в Европі, як серед американсько-українськoї громади. Ми не сумніваємося, що дискусія на тему, що таке єдність, яка, саме єдність має політичне значення і вартість, як та єдність має виглядати у нашій політичній дійсності. Ми певні, що та дискусія поглибить політичну думку і закінчиться тією перемогою здорового глузду, який мусить перемагати у кожному здоровому громадянстві.

Володимир Савченко.

Останній етап нашої державности

1)

Не завжди вдається якомусь народові на протязі короткого часу осягнути державну соборність, ба навіть в загалі державність, коли з причини різних обставин він її втратить. Трапляється й так, що частини того самого народу навіть не розуміють портеби мати соборність і з'єднатися в одну могутню самостійну, суверенну державу. Візьмемо, наприклад, німецький народ. Бісмаркові пощастило обєднати різні німецькі держави та створити одну німецьку імперію тільки в 1871 р., але Австрія все ж таки не ввійшла в цю імперію, залишаючись самостійною державою. До того ж частина німецького народу все ще залишилась у складі інших держав.

Далі героїчний ірляндський народ, що кілька сот років був під владою Англії, вже на наших очах здобув самостійну державу, але не всі ірляндські етнографічні землі ввійшли до неї, — частина залишилася за Англією й до цього часу (Ульстер). Подібних прикладів у всесвітній історії можна б навести ще не один.

У покривджених народів час від часу зявляються національні герої, вожді, що ведуть свої народи до державності й обєднання.

Один із воєнних міністрів Франції часів французької революції і Наполеона, Сеґюр, між іншим сказав: „Нема великої людини без великої події".

Для українського народу такою подією сталася в 1917 р. — революція в російській імерії. Вона висунула на Україні велику людину — Симона Петлюру. Чим далі ми відходимо від подій 1917-1921 р., часів наших визвольних змагань за державність, тим все більше й більше переконуємося, що він був найбільшим державним мужем тих часів, був правдивий національний вождь. Дійсно це була надзвичайна людина! Симон Петлюра своїм огненним словом будив, запалював серця мас, поривав їх до боротьби за волю Батьківщини. А що найголовніше: своїм власним чином подавав приклад, як треба працювати й боротися, щоб осягнути конечної мети — власної суверенної держави, не звертаючи уваги на жадні перешкоди, не падати на дусі, а сміливо йти вперед до намічeної мети. Це була людина реальна, а не фантазер, теоретик. Він ніколи не забував, що живе й діє не в XVII. чи XVIII. віках, а в XX. та ще в часі великої революції й світової війни. Було чимало ще й інших видатних діячів та політиків, цівільних і військовик, як: проф. М. Грушевський, Д. Дорошенко, В. Винниченко, генерал П. Скоропадський (пізніше гетьман) та інші. Одначе ніхто з них не зробив того, що С. Петлюра. Він від самого початку й до кінця свого життя не зійшов із наміченого шляху боротьби за самостійну, суверенну державу. Коли трагічні обставини змушували його, як голову держави, поступитися тимчасово частиною території во ім'я збереження самостійної й суверенної держави, він не задумався це зробити, хоч і з біллю в серці. Він був свято переконаний і знав, що в слушний час вибореться й соборність. Як людина, Симон Петлюра не належав до боягузів. Для великої ідеї він і готовий був жертвувати своє життя і не звертав уваги на небезпеки, що загрожували йому. Та велика ідея була в нього завжди на першому пляні, а власна амбіція відсувалася в тінь. Коли в кінці 1917 р. уряд змушений був податися до демісії, Симон Петлюра, що був тоді головою Генерального Військового Комітету Центральної Ради й Генеральним Секретарем Військових справ, також уступив із свого становища й опинився приватною людиною. Він міг би, як багато інших, замкнутися в ображеній амбіції й відійти від громадсько-політичної праці та час від часу критикувати новий уряд. Але Симон Петлюра не належав до таких. Для нього не було двох думок: він мусів діяти, — Україна в небезпеці. Він був переконаний, що незабаром червона Москва буде намагатися захопити Україну та настановити там свою владу, яка буде виконувати директиви Москви. То ж Симон Петлюра з власної ініціятиви приступає до формування Гайдамацького Слобідського Коша та став командантом його. Вже в січні — лютому 1918 р. стримує на Лівобережжі підхід армії Муравйова на Київ і веде його зі станції Гребінка (на Лівобережжі) до нашої віковічної столиці. Цей Кіш відіграв головну ролю при здобутті арсеналу в Києві та ліквідації большевицького повстання в кінці січня 1918 р.

Пізніше, у кінці 1918 р. та 1919-20 рр., коли вже був Головним Отаманом Армії УНР, Симон Петлюра завжди з'являвся на фронті в самих крикритчних моментах і на найнебезпечніших в і д т и н к а х фронту, аби піднести духа військ.

Не знаю, чи Симон Петлюра служив коли-небудь у війську царської армії, бо про це не доводилося ні читати, ані чути. Тим більша йому слава, коли був цівільною людиною, бо спромігся в тих тяжких обставинах, а до того ж як приватна людина, зорганізувати не тільки якийсь курінь, а цілий кіш та сам повів його в бій. Отож, хоч не мав Симон Петлюра військової освіти, а можливо не був ніколи навіть звичайним вояком регулярної армії, то в ньому була іскра Божа уродженого полководця. Та була це людина скромна. Він не привласнював собі різних титулів регулярної армії, як: генерал, маршал, чи генералісимус.

А чи С. Петлюра був тільки українським найбільшим державним мужем своєї доби, цебто 1917-1926 рр.? Минуло тридцять років і сучасні події в світі доводять, що він був одним з найбільших державних мужів в усій тодішній Европі. Ось у той час відповідальними політиками були: у Франції — Клемансо, а в Англії — Ллойд Джордж. Оці два державні мужі фактично керували політикою в Західній Европі, що більше: до їх голосів прислухалися й поза Европою. Про інших політиків другорядних держав я вже й не згадую.

Люди пересічні далеко не дивляться вперед, тай в сучасності слабо розбираються, де їм передбачити навіть недалеке майбутнє. Отже, коли для Симона Петлюри ясною була небезпека від большевиків не тільки для України, а й для всієї Европи, то поступовання Клемансо й Ллойд Джорджа та їх тактика відносно большевиків промовляють за те, що вони вважали, що це справа внутрішня Росії. Все, мовляв, перемелеться й піде по старому.

(Дальше буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

В ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

Листопадове Свято.

В неділю 12-го листопада б. р. відсвятковано в нашій громаді Зрив Першого Листопада в 1918 році. Сцена прикрашена великим тризубом, по лівій стороні Храм св. Юра а по правій Св. Софії сполучені синьо-жовтими лентами проміниюючими від Тризуба, а перед тим жертівник з горіючим вогнем за поляглих Героїв. — Саля Народного Дому при 187 Фліт ул. „майже" заповнена, бо до того „майже" вмістилося б ще дві три сотки патріотів, що так без вагання кладуть душу і тіло за волю України, але своєю приявністю не відважились звеличати нашого Свята.

Святом проводив неструджений гром. М. Петришин. По відспіванні американського гимну о. декан В. Лотович змістовною і патріотичною промовою отворив Свято. Хор ім. Лисенка в першій і другій частині програми відспівав „Заквітчали дівчатонька" — І. Недільського, „Марш Молоді" — В. Третяка, „Вилітали сизі орли" — М. Гайворонського, „Ми йдем вперед" — В. Вахнянина. — Деклямацію „Лостопад" дуже гарно виголосила тут роджена молоденька панна Гріца. — „Ой впав стрілець" і „Синя чічка" — стрілецькі пісні відспівала пані К. Магура мило-звучним сопраном. Святочний реферат виголосив проф. И. Дачкевич. — „Засумуй трембіто", Я. Ярославенка, „Жита" — А. Гнатишина і „Соборна Україна" — М. Гайворонського відспівав тенор п. Е. Камінський справді по мистецьки. — Молоденький скрипак В. Рудакевич відограв в'язанку стрілецьких пісень.

Деклямація „Духи Львова", виголошена п. І. Мироновичем була короною і прикрасою цілого свята. Своєю певністю, дикцією і безпересадною мімікою перемінив публіку в один слух, а змістові поеми надав справжнього містицизму. Свято закінчено відспіванням „Ще не вмерла Україна."

Хор під управою проф. О. Стецури. Фортепіяновий супровід пп. Л. Осінчука і У. Явна.

Загальна збірка зі свята дала $238.98, які по відтягненні видатків призначено для Українського Конґресового Комітету.

Присутній

ФОРТ ВІЛІЯМ, ОНТ.

День української книги та мистецтва

День 25 жовтня був „Днем свята української книги та мистецтва". Замаяний дім УНА українським і англійським прапорами та двома великими по-мистецьки виконаними в українській та англійській мовах плакатами.

На год. 2-гу попол., заповіджено урочисте відкриття виставки. Голова святкового Комітету М. Лисий у своїм сступнім слові говорить про ціль і важність сьогоднішнього свята і просить до слова мейора міста Г. Бедені а потім голову Філії УНО Н. Душко. У своїй довшій промові мейор міста Бедені, заохочує до повторення виставки в міській авдиторії для всіх мешканців міста

Добре підготована виставка та різноманітність, робить миле враження. Всі відділи, які були на цій систавці, а саме: малярство, книги, журнали газети, народне мистецтво, різьба і писанки, українські поштові марки і гроші та багато цікавих речей дали наявний доказ бодай частиню українського духового та мистецького надбання.

Недавноприбулий з Німеччини знаний наш артист-маляр А. Байрашний, який брав участь у міжнародній виставці мистецьких творів ДП в Мюнхені, перший раз в Канаді виставив 46 своїх малярських творів. Перший раз взагалі, Форт Віліям мав нагоду оглядати таку велику кількість мистецьких творів. Мистецькі твори А. Байрашного дійсно заслуговують на увагу і ми повинні допомогти таким вартісним одиницям продовжувати їхню мистецьку творчість. Крім того було ще 7 образів роботи Д. Клименка, які вказують, що молодий маляр-ґрафік має дані бути добрим мистцем.

Книжковий відділ був багатий. Можна було побачити книжки від найдавніших часів аж до теперішніх видань. Були книжки й такі, що рідко де іх можна побачити та які мусять бути добре бережені для їх перевидання. Книжки були поділені де революції 1917 р. та після революції. Окреме видання було книжок для молоді та дітей. Також, були показані всі книжки, які видав УВАН,.

Була нагода оглянути майже всі українські журнали і газети, які лише появляються поза залізною заслоною. Цікаво також було оглядати наші старі видання, які виходили на протязі 30 минулих літ, як також перші числа деяких українських газет в Канаді та Америці, а так само видання на Карпатській Україні з її світлих днів 1939 року.

Відділ народного мистецтва теж був досить багатий. Експонати своїм кольоритом прикрашували загальний вид виставки. Були речі, які до українського народного мистецтва не мають відношення, але вишиті українками в Канаді. Рівно ж не менш привабливий був відділ різьби і писанок.

Неабияку увагу звертав на себе відділ українських грошей та поштових марок. Цікаво було оглядати дві великі збірки поштових марок двох українських філятелістів — І. Панькова з Виннипеґу та Й. Ґлушека з Торонто. Також був багатий й цікавий відділ І. Української Дивізії (УНА). На карті визначений був маршрут Дивізії, від вишкільних таборів аж до табору полонених в Ріміні. Були там військові відзнаки, велика кількість різних фотографій, таборові поштові марки, газети, святочні побажання, листування, матуральні свідоцтва з підписом кардинала Тіссерана та багато інших цінних речей, які мають велику історичну вартість.

Вечором того ж дня відбувся концерт з мистецькими виступами та рефератами. На вступі проф. І. Вишинський виголосив реферат на тему: „Українська книжка". Успішно пройшли мистецькі виступи, а саме: рецитація, Твердий, сольоспіви, Г. Підручна і Г. Ганчарик при акомпаніяменті К. Гвоздецької. Дует О. Мисик і В. Кохан при акомпаніяменті С. Щепанської, піянове сольо Пронич і В. Холодило. На кінець концерту хор УНО під дириґуванням О. Мисик проспівав дві пісні.

В другій частині програми була доповідь чл. Осередку Культури й Освіти Т. Кошиць на тему „Народна пісня найбільший скарб української культури". На кінець своєї доповіді пані Кошиць дала інформації про Осередок Культури й Освіти та матеріяльні потреби для його розбудови. На заклик К. Гладун, присутні зложили 82 доляри.

Відспіванням українського і канадійського гимнів свято закінчено. Такі культурні імпрези приносять нам справжню моральну і пропагандивну користь.

Ол. Петришин

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Вистава, на якій треба бути.

Заходом Української Стейтової Організації, яка є Філією Українського Конґресового Комітету, буде виставлена днл 16 грудня в одній з найкращих саль міста п'єса „Ніч під Івана Купала", з якої дохід призначений на політичну акцію в справі України. До участи в виставі запрошено Товариство „Вандурист", яке вибрало найкращі сили для гри, співів і танців. Провід перебрала п-ні В. Палидовичева, б. акторка Українського Народного Театру у Львові. Оркестра з Ню Йорку гратиме під проводом п. Палидовича. Народні танки будуть виведені під проводом п. О. Ґіни. В перерві виголосить промову представник Екзекутиви У. К. Комітету, що прибуде з Ню Йорку. Комітет певен, що це гарне діло попруть усі наші чесні громадяни з Конетикат та Ровд Айленд і Масачусетс. За дальшими відомостями слідкуйте в пресі. — Комітет.

ОБ'ЄДНАННЯ КОЛ. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ.

З життя організації.

Рішенням Установчих Загальних Зборів з 9 жовтня 1949 року, що відбулися в Ню Йорку, засновано Об'єднання кол. Вояків Українців в Америці з місцем осідку Головної Управи в Ню Йорку. Установчі Збори затвердили Статут Організації, в якому точно визначена мета Організації.

На підставі Статуту завдання організації такі: а) „Організувати матеріяльну та моральну допомогу членам" і б) „організувати опіку над воєнними інвалідами, вдовами, сиротами та ветеранами". Референтура Суспільної Опіки при Головній Управі ОБВУА надавала одноразову допомогу та довготермінову позичку членам і не членам нашої Організації в такому порядку: переслано до Управи Українських Воєнних Інвалідів у Німеччині $100, переслано до Управи Українських Воєнних Інвалідів в Австрії $60, надано одноразових допомог воєнним інвалідам та вдовам в Америці і переслано до Европи $485. Разом $645.

Надано довготермінові позички воєнним інвалідам в Америці й Канаді $70. Переслано до Европи та видано одноразових допомог і позичок воєнним інвалідам і вдовам: Разом $715.

Вищезгадана ділянка діяльности ОБВУА успішно розвивалася завдяки тому, що ще на початку існування ОБВУА Українські Організації, а саме: Ініціятивно Організаційний Комітет кол. Вояків Українців в Америці з імпрези „Свято Перемоги", влаштованої в Ню Йорку наприкінці 1949 р., передав до фонду інвалідів $322.71. З національного фонду від Українського Конґресового Комітету передано до фонду інвалідів $520.

Рівно ж відгукнулися своєю чималою грошовою допомогою місцеві відділи ОБВУА, а також окремі члени і не члени Організації, що своїми збірками та пожертвами підтримали чималою мірою допомогову акцію ОБВУА.

Як показують частково подані вище фінансові дані про допомогу українським воєнним інвалідам та вдовам по вояках за 11 місяців існування організації ОБВУА ця допомога досягла поважної суми. Вже згадане показує, на скільки своєчасною та актуальною була справа організації ОБВУА.

Головна Управа ОБВУА висловлює сердечну вояцьку подяку всім Українським Організаціям, що ще на початку існування ОБВУА відгукнулися своєю щедрою грошевою допомогою нашій вояцькій Організації та всім своїм відділам і окремим жертводавцям і закликає їх до ще більшої активности й жертвенности в справі дальшого зміцнення Організації ОБВУА.

Референт Суспільної Опіки при ОБВУА:

Дмитро Бакум.

● Віцепрезидента Албена В. Барклі стереже тайна поліція так як президента. Це стало обов'язковим після атентату на президента Трумана 1. листопада. Барклія стерегли, коли він вийшов зі шпиталю на отворення Конґресу у понеділок.

КОМІЧНА ПРАВДА ПРО КОМУНІСТІВ В АЗІЇ

Ню Йорк. — За відомостями з нюйорського бюра департаменту стейту появилася в китайській мові комічна книжечка: „Коли прийшли комуністи! Правдива історія з китайського села". — Вона призначена для масового розповсюднення в Азії як пропаганда проти комуністичного руху. Після неї підуть інші подібні книжечки в серії „Комик Букс", писані на американський лад. Є це нова програма для посилення протикомуністичної пропаганди не тільки через „Голос Америки" але й іншими способами. На таку ціль признав Конґрес у місяці червні $110.,000,000. У першій книжечці з'ясовано образками, як китайські комуністичні вояки відбирають мішок збіжжя від китайського селянина. Унутрі книжечки китайський учитель розповідає дітям, що сталося в його селі, коли прийшли комуністи. Історія така, як це ділялося на Україні: Наперед всякі обіцянки, забирання маєтків від багатших, а потім загарбування їх для державної влади від селян і переміна на колгоспи при помочі звісного большевицького терору. Книжечку розповсюднюють докищо в сторонах вільних від большевизму в Азії.

● Президент змінив кару смерти на 20-річну кару тюрми лютенантові Леонові Гілбертові з Йорк, Па. Він відмовився іти в бій з уваги на загрозливу небезпеку для своєї компанії підчас однієї битви в Кореї.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з советської преси)

КАДРИ ЗАХІДНИХ ОБЛАСТЕЙ.

В перших днях вересня відбувалася нарада працівників трудових резервів і комсомольців з училищ і шкіл фабрично-заводського навчання західних, Закарпатської та Ізмаїльської областей України. На нараді виявлено, що в цих областях тепер працює 38 ремісничих залізничних училищ, 13 шкіл ФЗН. Вони навчають кілька тисяч юнаків і дівчат. Училища і школи підготовили десятки тисяч кваліфікованих робітників.

З короткої нотатки РАТАБ про роботу управління трудових резервів у Львові довідуємося, що випускники фахових шкіл західних областей в переважній більшості виїжджають за межі своїх областей. До управління вони пишуть з Донбасу, Ленінграду, Кубані, Сталінграду і інших міст СССР. Очевидно, ці місця, які вони повинні б були отримати в своїх рідних місцевостях, займають ленінградці, сталінградці і і...

КОЛГОСПНА КООПЕРАЦІЯ.

Советська статистика показує, що товарооборот споживчої кооперації в ЖССР у серпні, порівнюючи з цим самим місяцем минулого року, збільшився на 42%. Бавовняних тканин продано на 35% більше, шовкових тканин — на 46%, трикотажних виробів — на 39%, шкіряного взуття — а 57%, солодощів — на 48%, риби — на 45%. Впродовж цього місяця сільське населення УССР придбало близько 500 мотоциклів, 5,500 велосипедів, 2,200 швейних машин і 8,400 радіоприймаків. Всього товарооборот місяця був більший на 220,7 міл. крб., ніж в минулому році. Взявши на увагу подані цифри, можна підрахувати, скільки грошей впродовж місяця витрачав колгоспник (пересічно). Показується, що витрати виносили до 15 крб. у цьому році, а до 8 крб. у минулому. Бюджет 4 — особової родини — до 60 крб. в місяць. А що ж можна купити за ті гроші?

(У. Думка)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК ЗЛОЖИЛИ:

(Ліста ч. 7 — в часі від 7 вересня до 31 жовтня 1950)

Елизабет: Д-р. М. Шлемкевич $5.

Нюарк: Осип Білоган $50.; Люба Стефанівська, Волод. Гординський, Теофіль Кульчицький, Волод. Олійник, Юрій Макогон, Марія Дурбак, Орест Дутка, Мих. Шкільний, Дм. Парубчак, інж. Богдан Попович, Ярослав Бігун, д-р. Степан Янів, д-р. Осип Андрушків, Петро Чицик, Василь Воробець і інж. Любомир Санойка по $10.; Ігор Хома, Волод. Дармохвал, д-р. Волод. Станецький і Роман Кочержук по $5.; А. Змий $2.

Перт Амбой: Любомир Ратич і Анна Ратич по $2.

Ню Маркет: Каленик Лисюк $25.

Плейнфилд: Дам'ян Ґеча $10.

Норт Дакота: Боттіно: Д-р Богдан Гординський $10.

Ню Йорк: Амстердам: Сидір Комаринський $10.; Волод. Кравс $5.

Бінгемтон: Василь Гірний $10.

Бронкс: Іван Маланчук $24.; Михайло Волосянський $20.; Степан Масюк, Тарас Загаєвич і Осип Куйбіда по $10.; Іван Бульба, Василь Стадняк, Омелян Романів, Мих. Губіцький і Ірина Кашубинська по $5.; М. Кузенко $1.

Бруклин: Володимир Руденський і Ірина Руденська по $10.

Форест Гіллс: Григ. Лещук і Степан Гуцал по $10.

Бофало: Філія Укр. Конґр. Комітету $57.; Мих. Салдит $10.; д-р. Осип Тимочко $5.; О. Залеський $2.

Іст Ракавей: Степанія Жуковська — $10.

Гемстед: Анна Швайка, Іван Гречин, Микита Савка, Микола Курчак, Григ. Чикета, Волод. Стець і Ростислав Галабурда по $10.; М. Курчак, Марія Бучак, Андрій Душинчук і Мих. Кирич по $5.

Йонкерс: Д-р. Роман Кіцай $10.

Кінґстон: К. Коленяк $2.

Мавнт Вернон: Орест Павлів $10.

Ню Йорк Сіті: Марія Ромашко $100.; Александер Піщалко $30.; Петро Прудиус $26.; д-р. Василь Вереш $25.; Мих. Прокопів $15.; Микола Хоманчук, Антін Савицький, Іван Собенко, Микола Данилик, Дмитро Борисенко, Мирослав Шміґель, Антін Олійник, Іван Керницький, Андрій Королик, Осип Карпінський, Іван Вітюк, інж. Волод. Онишкевич, Роман Сідуляк, Ольга Дичків, Микола Кріль, Богдан Вітюк, Микола Козюпа, Ілля Шевчук, Мих. Флис, Відд. 206 Провидіння, Степан Кікта, Вілліям Щльос, інж. Роман Раковський Михайло Лехіцький, Теофіль Кулик, Мих. Пирський, Волод. Залуцький, Роман Ганкевич, Евген Гречило, Рудольф Мандзій, Остап Кульба, Софія Меуш, Степан Бульба, Василь Ленцик, М. Яворський, Степан Юрчинський, Надія Юрчинська, Петро Верба, Теодор Вовчина, Петро Лисенко, Мир. Жарський, Степан Шевчик, Іван Головка, Евген Гречило, інж. Орест Клюфас і інж. В. Богачевський по $10.; Катерина Козопас $7.; Петро Липчанський, Олекса Царик, Анастазія Петраш, Мих. Луцик, Петро Луцик, Катерина Гатяк, Софія Головка, Волод. Олексюк і Волод. Семенюк по $5.; Катерина Козопас $3.; Р. Толюкач $1.

Ню Рошель: Катерина Ткач $10.

Оґденсбурґ: Д-р. О. Волянський і Марійка Колодуб по $10.

Піскділл: Олександер Шандрушкевич $10.

Ріджвуд: Петро Шарко $10.

Рачестер: ЗУАДК-Рачестер $50.; Мих. Снилик, Дмитро Максимців, Степан Окрепкий, Григ. Кузів, Дмитро Мельник, Дмитро Горбусь, Роман Харамбура, Дмитро Матковський Микола Макосій, Мих. Воляк, д-р. Василь Жовнірович, Іван Бутенко, Петро Лихошерстів, Микола Кропивницький, Олекса Білянський, Осип Гримяк, Микола Ципух, Марія Ківацька по $10.; Василь Кучмій $8.; Данило Квасниця, Петро Ластович, Волод. Кольцьо, д-р. Іван Жовнірович, Марія Борець і Степанія Ващук по $5.; Петро Зубрицький, Роман Павлічко і Мик. Костенюк по $2.

Соффери: Степанія Федорика і Осип Федорика по $10.

Сиракюз: Мих. Костик $24.; Константин Бусько $21.; Степ. Кульчицький $15.; Мих. Каній і Іван Миколаєвич по $15.; Кат. Клим, Лука Кіт, Іван Лакуста, Ярослав Довбуш, Іван Гнип, Федір Гнип, Анатолій Хмельницький, Мих. Дидик, Мих. Фанок, Мих. Дзєцюх, Іван Фрайда, Михайлина Олійник, Олекса Кунцьо, Василина Рощак, Омелян Й. Клюсик, Іван Робак і Мих. Кочан по $10.; Дмитро Ткач і Микола Годжак по $15.; Теодор Велич і Павло Процанин по $6.; Мик. Клюсик, Іван Козуб, Анастазія Боднар, Мик. Ковик, Українські Католицькі Дочки, Ілля Каменюк, Анна Танасишин, Микола Шуль, Іван Гусак, Василь Гриник, Василь Жмур, Д. Захарук, Мирослав Яворський, Павло Пічкур, Тимко Гриник, Мих. Пастушенчин, Мих. Попяк, Степан Лещак, Марія Шмідт, Василь Петрів, Онуфрій Грипа по $5.; Петрунка Гриник і Степан Пилипишин по $4.; Кирило Бурак $3.; Л. Залецький і І. Копко по $2.; С. Проценюк $1.

Водервлит: Петро Ковальчик, Іван Урбан, В. Футулуйчук, Олекса Спяк, Степан Михасів по $10.; М. Завойський $2.; Н. Древецький, Я. Вовчко, М. Дичко, М. Спяк, Л. Крайняк і Роза Байбер по $1.

Огайо: Акрон: Інж. Юрій Свістель, Олекса Зепко, Кость Зепко, о. Волод. Феделеш, Лука Захарницький, Григорій Сташків, Теодор Баран і Укр. Жіноча Ліґа (17 Відд. УНС) по $10.

(Дальше буде).

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P.O. Box 721 Church St. Annex
New York 8, N. Y.

Професійні оголошення

ПОШУКУВАННЯ

В дуже важній справі пошукую свою дочку **НАСТЮ ЛИТВИН,** замужна **ПЕТРИШИН,** і брата **ЯЦКА ЛИТВИНА** з села Турє, пов. Броди, або Радехів, Галичина. Хто про них знає прошу подати до:
ІВАН ЛИТВИН
627 N. 7th St., Philadelphia 23, Pa.

Пошукую своїх кумів, **МИХАЙЛА ПАРАНЧУКА,** з села Дмитрі, повіт Львів, який приїхав до Америки в 1910 році, перебував в Hartford, Conn. і Springfield, Mass., і **MARY GAWLUWNA.** Хто про них знає, або вони самі, прошу зголоситись до:
JOHN SZELEST
132-41 Metropolitan Ave.,
Richmond Hill, New York.

Пошукую Володимира **ІВАНИЦЬКОГО,** який перебував у Mackenzie, Ontario, Canada. Хто знає про нього, або він сам, прошу писати:
ЯР-ВАСИЛЬ МОЦЮК
3807 Queen Ave. No.
Minneapolis, Minn., U.S.A.

Анна Бурбан (з роду **САЛАБАЙ**) пошукує двоюрідного брата **РОМАНА САЛАБАЙ,** що виїхав сюди ще перед першою світовою війною. Хто знає про нього, або він сам, прошу зголоситись до:
ANNA BURBAN
462 N. Marshal St., Philadelphia 23, Pa.

ДОПОВІДЬ

НЮ ЙОРК. — На ширших місячних зборах Відділу Об'єднання б. Вояків Українців в Америці, які відбудуться 2 грудня, год. 7 вечером в домівці при Другій Евені, ч. 149, виголосить полк. Реутів доклад на тему „Бій під Базаром, 21 листопада 1921". Запрошується громадянство.

ЧЕРГОВИЙ ВЕЧІР В Л. М. КЛЮБІ

Ню Йорк, 30. листопада. — З Літературно - Мистецького Клюбу повідомляють, що черговий вечір в Клюбі відбудеться, як звичайно, в п'ятницю 1-го грудня в год. 7:30 ввечорі в новій домівці при 149 2-ій Евеню. На цьому вечорі виступить проф. В. Порський з доповіддю про „Лебединий спів Драй-Хмари".

БІЛОРУСИ ВШАНОВУЮТЬ РІЧНИЦЮ СЛУЦЬКОГО ПОВСТАННЯ

Ню Йорк, 30. листопада. — Місцевий відділ Білорусько-Американського Об'єднання — влаштовує Академію для вшанування 30-річчя Слуцького Народного Повстання. Академія відбудеться в залі при 123 2-гій евеню в суботу 2-го грудня в год. 5-тій ввечорі.

„УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ПІСНЯ"

На ту тему матиме доповідь д-р К. Кисілевський (цикль доповідей НТШ) в неділю 3-го грудня, година 5, у великій салі Літ. Мист. Клюбу під ч. 149 Друга Евеня, Ню Йорк.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Е. С., Ню Йорк, Н. Й. — Як можемо містити „зараз", коли інші дописі ждуть на свою чергу по п'ять тижнів? Про доповідь подамо окремо.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, відбудуться в суботу, 2-го грудня, в год. 7:30 ввечорі на 100 Маркет Стріт. — І. Бурнас.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.—Тов. Запорозька Січ, від. 155, подає до відома всім членам, що річні збори відбудуться 8. грудня, точно в год. 7. ввечорі, в галі Народного Дому. Проситься всіх членів прибути, бо будуть важні справи до полагодження. Контрольна комісія і інші урядники здадуть звіти з цілорічного діловодства. Рівнож буде вибір уряду на рік 1951. Довгуючих членів проситься вирівняти свої залеглості. Нових членів до Товариства і У. Н. Союзу будемо вписувати без оплати вступу. — За уряд: І. Будняк, предс.; І. Макар, кас.; М. Чумер, секр.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ СОЛІДНИХ ОСНОВАХ

ТАРЗАН, ч. 2483. Джена щезає



Тарзан гнав, щоб остерегти Джену, . . .

. . . перший клубок диму втиснувся до хати і розбудив її зі сну.

Хмари диму, які шаліли серед горішніх галузей, остерегли її, що хата в небезпеці.

Коли незабаром її чоловік дійшов до хати, його дружина вже щезла.